

verslag

Betreft BAO-Z Nertsen
 Vergaderdatum en -tijd 16 juli 2020 11:00-12:00
 Vergaderplaats Den Haag/Webex-meeting
 Aanwezig -
 Afwezig -
 Kopie aan

Deelnemers:

VWS: [redacted]

LNV: Marjolijn Sonnema, [redacted] Judith Sluiter
 Bestuurders sector; dierenartsen en dierenbeschermers (Cootje Admiraal
 (dierenbescherming); [redacted] LTO-NL); Wim Verhagen (NFE); Hugo de
 Groot (voorzitter CPD-online/dierenartsen); John Vonk (KNMVD/dierenartsen)
 Publieke bestuurders: [redacted] (SZW); [redacted] (IGJ); Antoine
 Scholten (Lid algemeen bestuur Veiligheidsberaad; voorzitter veiligheidsregio
 Limburg Noord), Wim Hillenaar – (namens Veiligheidsregio Brabant Noord), [redacted]
 [redacted] (GGDGHOR), [redacted] (NVWA); [redacted] (VNG);

OMT-Z:

Jaap van Dissel, Aura Timen (RIVM)
 Arjan Stegeman (Fac. Diergeneeskunde)

Afwezig zonder kennisgeving: John Jorritsma - voorzitter Veiligheidsregio Brabant
 Zuidoost; Karin van Esch (GGDHvB); [redacted] (Min VenJ, Nctv)

Terugkoppeling OMT

Vanwege de verlate start begint de terugkoppeling vanuit het OMT met de kernvraag uit de adviesaanvraag: Met welke maatregelen kunnen de risico's voor de volksgezondheid beperkt of voorkomen worden nu er toch weer nertsenbedrijven positief zijn geworden?

Het OMT heeft een breed spectrum van maatregelen besproken; dat varieert van de maatregelen die nu al zijn ingezet en deze continueren tot aan het verplicht ruimen van alle bedrijven en na ruiming geen nieuwe bedrijfsvoering opstarten.

De voorkeur van het OMT gaat uit naar het volgende. De verwachting is dat door het afgenomen aantal contactmomenten tussen mensen en nertsen na het

**Directoraat Generaal
 Volksgezondheid**
 Publieke Gezondheid
 Crisisbeheersing en
 Infectieziekten

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
 2511 VX Den Haag
 T 070 340 79 11
 F 070 340 78 34
 Postbus 20350
 2500 EJ Den Haag
 www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

[redacted]
 sr. beleidsmedewerker

T 070- [redacted]
 [redacted]@minvws.nl

Datum

16 juli 2020

Bijlage(n)

-

Aantal pagina's

4

*Correspondentie uitsluitend
 richten aan het retouradres
 met vermelding van de datum
 en het kenmerk van deze
 brief.*

afronden van het spenen van de dieren in juli, én met aanscherping van de bestaande maatregelen voor personen die contact hebben met dieren en met strikte naleving daarvan moeten er vanaf half augustus geen nieuwe besmettingen meer zijn. Dan zouden de bedrijven door kunnen gaan tot het pelsen in de periode november/december. Het advies is om daarna alle bedrijven te laten stoppen en om dit met nudging mogelijk te maken zodat de situatie zich niet herhaalt in het fokseizoen van maart 2021. Wat een optie is maar niet de voorkeur van het OMT heeft, is dat bedrijven indien zij geen gebruik willen maken van de regeling doorgaan met strenge protocollering om verdere infecties tegen te gaan.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Datum
2 juli 2020

De besmettingen zijn heel divers. Bedrijven die aan één weg zijn gelegen hebben allemaal een ander type van het virus. Dit sluit verschillende oorzaken uit, maar niet met zekerheid. Het zijn allemaal humane introducties en mogelijk ook naar mensen terug. De inschatting van het volksgezondheidsrisico is dat dit beperkt is. Er is geen risico voor de omgeving, verder dan de werknemers. Maar het OMT is bekend met gevallen in Denemarken waarbij medewerkers uit bedrijven verder het virus hebben verspreid buiten het bedrijf.

Op grond van dierenwelzijn en de volksgezondheid is preventief ruimen op dit moment nog niet proportioneel. De actieve werkzaamheden (vaccineren en spenen) zijn naar verwachting aan het eind van deze week afgelopen en dan moet de piek van de besmettingen medio augustus over zijn. Indien na half augustus nog steeds nieuw besmettingen op nertsbedrijven worden vastgesteld, zal dit naar mening van het OMT-Z te wijten zijn aan het in de praktijk niet goed uitvoerbaar zijn van de maatregelen om besmetting te voorkomen. In dit geval, bij een gelijk gebleven epidemiologische humane situatie, is het advies om dan preventief te ruimen, om te voorkomen dat de nertsenhoudery als virusreservoir gaat functioneren. Als de humane epidemiologie in Nederland verandert, zal dit opnieuw afgewogen moeten worden.

Vragen en reactie OMT (in cursief)

Wordt gezondheidsrisico anders ingeschat dan voorheen? Het effect op de volksgezondheid is onveranderd ten opzichte van het vorige OMT-Z advies, vandaar ook dat het advies is om niet nu al preventief te ruimen. De periode tot half augustus is gekozen omdat je dan ziet of de sector het probleem en de maatregelen in de vingers heeft. Je wilt geen reservoirs hebben in het najaar omdat dit het seizoen is met veel luchtwegklachten.

Maakt lange circulatietijd het risico groter? Circulatie tussen personen in de omgeving is zeker niet uitgesloten, we zien ook huisgenoten die besmet zijn, we hebben gewoon geluk gehad tot nu toe. We kunnen niet uitsluiten dat wat er in Denemarken is gebeurd ook hier kan voorkomen. Het geeft onzekerheid en we willen daarvan af.

Gaat het om strengere of beter doorvoeren van maatregelen? Het laatste, maar dat moet wel heel strikt zijn en ook heel strikt nageleefd worden. Daar is van alles te winnen, zoals het doorvoeren van het consequent gebruiken van het logboek voor de registratie van iedereen die op een boerderij is. De compliance moet veel beter.

Betreft het advies om preventief te ruimen alleen het ruimen van bedrijven in het risicogebied of het ruimen van alle bedrijven in Nederland? Dit betreft het landelijk ruimen van alle bedrijven en daarbij alle bedrijven betrekken voor een stoppersregeling. Op dit moment doen zich de problemen voornamelijk voor in Brabant maar het is de vraag is of dat zo blijft als de besmettingen aanhouden.

Is er een verklaring voor diersoortgevoeligheid? *De nerts en fret zijn heel gevoelig. De fret wordt veel gebruikt voor onderzoek op humane longziektes. De receptor van de fret en de nerts lijkt op die van de mens.*

Wordt ook testen van medewerkers op bedrijven geadviseerd? *Ja, en dit is niet alleen bij klachten maar ook preventief. Dit kan via de teststraten. Preventief testen maakt onderdeel uit van een betere naleving van de basisregels. Testen van medewerkers adviseren we niet alleen bij klachten maar ook preventief. Het OMT is van mening dat moet worden nagegaan of dit vanuit arbo-perspectief kan worden uitgevoerd.*

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Datum
2 juli 2020

Reactie sector

NFE: Geen enkele pelsdierhouder wil besmet of geruimd worden. De NFE kan zich vinden in de analyse van het OMT. In juni is het druk op de nertsbedrijven. Eind deze week is het vaccineren/spenen volledig klaar en wordt de drukte op een nertsbedrijf drastisch verminderd. Daarnaast helpt de aanscherping van hygiëneprotocol van afgelopen vrijdag en er is nadrukkelijker bewustwording van iedereen. Men werkt aan uniformiteit en daarvoor vraagt de NFE om ondersteuning door de NVWA. Het zou helpen als de NVWA ook in instructievorm wil uitleggen/toelichten hoe op de bedrijven de hygiënemaatregelen moeten worden toegepast.

Pelsdierhouders zitten in sociale lockdown om infectie te voorkomen, ze willen graag meewerken, maar als het gaat om ruimen van gezonde dieren komt er groot verzet vanuit de sector en juridische procedures om dat te stoppen. Als het gaat om stoppen einde van het jaar, hoopt men dat er een fatsoenlijk regeling komt waar ze met de overheid op een zeer constructieve manier over willen medenken.

LTO-NL sluit zich aan bij de opmerkingen van de NFE.

CPD-online: sluit zich aan bij de analyse die de sector maakt. De CPD kijkt vanuit veterinair oogpunt. Zij vinden het draagvlak voor de regeling van belang.

KNMvD: Geen speciale overwegingen in aanvulling op de eerder ingebrachte punten. De KNMvD onderstreept het standpunt geen voorstander te zijn van ruimen van gezonde dieren. Als we dat kunnen voorkomen en toch de volks- en diergezondheid kunnen borgen heeft dat de voorkeur.

Het OMT geeft desgevraagd aan dat de konijnen allemaal negatief zijn gebleken.

Reactie bestuurders

VR: Vanuit de getroffen regio kwam het geluid: "doe wat meer". In het veiligheidsberaad is de mogelijkheid van preventief ruimen besproken omdat er onrust is onder de bevolking in de getroffen regio. Het is te hopen dat er in augustus geen verdere besmettingen zijn. Het is voor de bestuurders ook van belang om draagvlak te hebben voor maatregelen. Bij hen leeft de vraag of de nertsenhouders aan alle eisen op het gebied van hygiëne kunnen voldoen. Alles overwegende kunnen zij zich wel vinden in de analyse en het advies van het OMT. VNG heeft niet kunnen overleggen met bestuurders maar volgt de lijn en de zorgen van het veiligheidsberaad.

GGDGHOR stelt dat zij net als bij slachthuizen risico-gebaseerd zal testen. Het OMT schat het risico hier groter in dus iedereen testen zou dan wel passen en zou moeten kunnen op grond van de arbo-regelgeving. SZW zou willen nagaan of dat zo is, want bij slachthuizen doen we dat niet. De regelgeving richt zich op het risico van wat je in een sector kan opdoen.

IGJ heeft zorgen om de medewerkers en wie ze vervolgens besmetten. De oplossing van het OMT wordt reëel geacht maar het hangt af van de situatie in augustus. Dit moet goed worden gemonitord. Het OMT bevestigt desgevraagd dat dit de bedoeling is. Voor het advies is nu uitgegaan van een gelijkblijvende epidemiologische situatie, als er dan toch introductie vanuit de besmette bedrijven naar elders plaatsvindt dan zal het anders moeten. De IGJ adviseert ook om besmette medewerkers te isoleren.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Datum
2 juli 2020

Conclusie

De bestuurlijke partners onderschrijven, gegeven het feit dat er geen toegenomen volksgezondheidsrisico is, het OMT-Z advies waarin wordt aanbevolen in te zetten op strikte naleving van de strengere hygienemaatregelen en te streven naar versnelde afbouw van de nertsenhouderij om herhaling van uitbraken onder nertsen in het volgende fokseizoen te voorkomen.

Er zijn twee extra aandachtspunten; het testen van medewerkers en er is zorg of de bedrijven zich aan alle (hygiëne)maatregelen kunnen houden. Wanneer er na half augustus nog besmettingen plaatsvinden, moet er opnieuw naar gekeken worden omdat de route van besmetting via medewerkers dan niet meer van toepassing is. Dan dient om preventief ruimen overwogen te worden.